

ผลของการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่อเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

The Effects of Group Counseling and Music Therapy on Attitude and Aggressive Behavior of Students

ชนาธิป สุนทรภักดี*

chana_jaa@hotmail.co.th

วารสาร ทรัพย์สินวิระปกรณ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่อเจตคติและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรีที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวมีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 24 คน และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีสุ่มเข้ากลุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คนและกลุ่มควบคุม 12 คนเครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวและโปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดการเก็บข้อมูลดำเนินการตั้งแต่เริ่มวัดผลในระยะก่อนการทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน - คูลส์

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดนตรีบำบัด การปรึกษากลุ่ม

*นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชวิชัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This study aimed to examine the effects of group counseling and music therapy on attitude and aggressive behaviors of students. The participants were 24 Mathayomsuksa 3 male students at Phanatpittayakarn School, Phanatnikhom District, Chonburi, selected from male students who scored above 75 percentiles on the Attitude toward Aggressive behaviors scales and the Aggressive Behaviors scales. The sample was randomly selected into experimental group and control group: 12 students in the experimental group and 12 in control group. The research instruments used in this study were the Attitude towards the aggressive behaviors scale and the Aggressive Behaviors Scale group counseling and music therapy. The data collection procedure was divided into three phases: the pre-test, the post-test, and the follow-up. The data were analyzed by repeated-measure analysis of variance: one between-subjects and one within-subjects, one-way ANOVA and Newman-Keuls Test.

The results revealed that the Mathayomsuksa three male students, who participated in group counseling and music therapy had lower scores on Attitude toward Aggressive behaviors scales than The control group in the post-test and the follow-up phase. The statistically difference in both phases were at .05 level.

Keywords: Attitudes towards aggressive behavior, aggressive behaviors, male students, music therapy, group counseling

บทนำ

ผู้อยู่ในวัยศึกษาหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลสำคัญในระบบทางการศึกษาทั้งสิ้น จำเป็นต้องตระหนักในคุณค่าของตนเอง ทำตัวเป็นเด็กดี เยาวชนดี นักเรียนดี นักศึกษาดี มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม มีนิสัยใฝ่สร้างสรรค์ อุดมพร อมรรธรรม (2549) กล่าวว่า ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นับเป็นสาเหตุสำคัญต่อการปรับตัวของเด็ก เด็กที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะเกิดความคับข้องใจ และแสดงพฤติกรรมซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมออกมา เช่น การทะเลาะวิวาท ขว้างปาสิ่งของ ทำร้ายร่างกายเพื่อน พืชรา พุ่มพชาติ (2535) ได้กล่าวว่าเป็นที่น่าสังเกตใน ระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา มีข่าวความก้าวร้าวรุนแรงเกิดขึ้น

ในสังคมไทยและสังคมทั่วโลก จะเห็นได้จากการเติบโตของนักเรียนหญิง การยกพวกตีกันของนักเรียนอาชีวศึกษา การใช้อาวุธปืนยิงเพื่อนนักศึกษาแล้วฆ่าตัวตายของนักศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ละเหตุการณ์นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ส่งผลกระทบทางจิตใจของผู้ที่ต้องเผชิญเหตุการณ์ ซึ่งไม่สามารถประมาณค่าความเสียหายได้ องค์การอนามัยโลกรายงานว่า เด็กและเยาวชนทั่วโลกเสียชีวิตจากการถูกรังแก โดยประมาณ 199,000 คน หรือคิดเป็นอัตรา 9.2 ต่อประชากรแสนคน กล่าวได้ว่าในแต่ละวันมีเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10 - 29 ปี เสียชีวิตด้วยสาเหตุจากการกระทำความรุนแรงต่อกัน เฉลี่ยวันละ 565 คนต่อวัน ยังไม่นับรายการบาดเจ็บจากความรุนแรง ซึ่งคาดว่าจะมีมากกว่าการเสียชีวิตถึง 20 - 40 เท่า (WHO, 2002) ส่วนใหญ่มักพบพฤติกรรมรุนแรงในวัยรุ่น เพราะเนื่องจากเป็นช่วงวัยที่ต้องการหา

เอกลักษณ์นี้ให้กับตนเอง เป็นระยะคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กต่อเนื่องกับความเป็นผู้ใหญ่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งวัยรุ่นมีการพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั้งภายใน และภายนอกส่งผลให้วัยรุ่นมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว มีอารมณ์ค่อนข้างรุนแรงไม่มั่นคง การควบคุมอารมณ์ไม่ดี (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549) จากการศึกษาพบว่า วัยรุ่นช่วงอายุ 15 - 24 ปี มีการแสดงออกของพฤติกรรมรุนแรงสูงกว่าวัยรุ่นช่วงอายุ 10 - 14 ปีโดยพบว่าวัยรุ่นช่วงอายุ 15 - 17 ปี มีพฤติกรรมรุนแรงสูงสุด Grinberg, Dawkins, & Fullilove (2005) พฤติกรรมรุนแรงนี้มีอัตราการเกิดในเพศชายสูงกว่าเพศหญิง และมีอัตราการเกิดในประเทศที่กำลังพัฒนาสูงกว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว (WHO, 2002) สำหรับในประเทศไทยพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นเพศชายร้อยละ 90.7 และเพศหญิงร้อยละ 9.3 (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน, 2551) ซึ่งรัตนทิพย์ พลบูรณ์การ (2551) ได้กล่าวถึงข้อมูลจากงานวิจัยระบุว่าเด็กและเยาวชนจำนวน 2,897 คน เคยพบเห็นการกระทำความรุนแรงภายในชุมชน ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา โดยเด็กและเยาวชนเห็นเด็กและเยาวชนตี ต่อยตบตัวต่อตัว ในโรงเรียนรอบๆ โรงเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.1 รองลงมาเห็นเด็กและเยาวชนตี ต่อย ตบระหว่างบุคคล (ตัวต่อตัว) ในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 50.1 จากข้อมูลงานวิจัยที่กล่าวมานั้นจะพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นมากมายและพบเห็นได้บ่อยครั้ง การที่เด็กและเยาวชนพบเห็นความก้าวร้าวอยู่บ่อยครั้งทำให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา ซึ่งเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นความรู้สึกโน้มเอียงซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ เป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา เป็นแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอันประกอบ

ด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของลัวน สายยศ (2543) คือ 1) ด้านสติปัญญา 2) ด้านความรู้สึก และ 3) ด้านพฤติกรรม ในส่วนของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นการกระทำที่รุนแรงไปจากปกติ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะระบายความคับข้องใจ ความเครียดความโกรธ ความกลัว เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด เสียหาย หรือมุ่งทำร้ายผู้อื่นทั้งที่เจตนา และไม่เจตนาโดยตรงซึ่งถ้าพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นมาแล้วนั้นย่อมจะเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ตามที่พีรวรงค์ อุปราช (2556) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมนำมาซึ่งความเดือดร้อน วุ่นวายทั้งแก่ตนเอง และผู้อื่น ถ้าพฤติกรรมก้าวร้าวนี้เกิดขึ้นในโรงเรียนก็จะเป็นการรบกวนการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นอย่างมาก ทำให้การดำเนินการสอนของครูเป็นไปโดยไม่ราบรื่นเพราะผู้ที่แสดงความก้าวร้าวมักจะให้ความสนใจน้อยมากหรือไม่ให้ความสนใจเลยต่อความรู้สึกรู้สึก และสิทธิของบุคคลที่เป็นเป้าหมายของความก้าวร้าว รัตนทิพย์ พลบูรณ์การ (2551) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวถ้ามีการแสดงออกในลักษณะที่รุนแรงบ่อยครั้งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมโดยส่วนรวมเด็กไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองหรือจัดการกับปัญหาอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานศึกษาชนิดนี้ กรอสีห์ (2551) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวจะแสดงออกมาในรูปแบบของทางกายและทางวาจา เช่น การทุบตี เตะ ต่อย ด่าว่า พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้นนั้น จะต้องได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่ลดลง ซึ่งการที่จะสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวให้ลดลงได้นั้นสามารถกระทำได้ดังนี้

การให้การปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่น อนงค์ วิเศษสุวรรณ (2554) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยบางครั้งจะรู้สึกว่า ต้องเผชิญชีวิตเพียงลำพัง บางครั้งรู้สึกว่าไม่มีใครให้ความช่วยเหลือ บางครั้งเป็นช่วงเวลาในการตัดสินใจครั้งสำคัญในชีวิต การปรึกษากลุ่มจึงเหมาะสำหรับวัยรุ่น เพราะกลุ่มเป็นสถานที่ที่วัยรุ่นได้แสดงความรู้สึกที่สับสน สำนวญความสงสัยเกี่ยวกับตนเอง มีกลุ่มเพื่อนที่จะคอย

พูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องที่กังวล กลุ่มจะช่วยวัยรุ่นในด้าน การสื่อสารกับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้เรียนรู้ต้นแบบจากผู้นำ กลุ่ม ได้ทดลองในบรรยากาศที่ปลอดภัย มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และผู้นำกลุ่มสนับสนุนให้กำลังใจ เข้าใจ ให้ข้อคิดซึ่งกัน และกัน ซึ่งจะนำไปสู่การเข้าใจตนเองและยอมรับตนเอง

การใช้ดนตรีบำบัด บุษกร บิณฑสันต์ (2553) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก เด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรงหรือเด็กที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตัวเองได้พบว่า การเล่น เครื่องดนตรีที่เหมาะสมก็จะช่วยให้เด็กได้ปลดปล่อย ระบายความรู้สึกกดดันต่างๆ ที่อยู่ภายในออกมา การ ที่เด็กได้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์อย่างอิสระและ เหมาะสมจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเข้าใจและถูกยอมรับ จะช่วยลดการต่อต้านจากเด็ก เจตนา หัตถกิจโกศล (2542) กล่าวว่า มีการยอมรับโดยทั่วไปว่าเสียงดนตรีเป็น ภาษาสากล สามารถช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง กันและกัน ทำให้มีการนำดนตรีเข้ามาใช้ประโยชน์อย่าง แพร่หลายทั้งในวงการกีฬา การแพทย์ การพาณิชย์ รวมทั้งการศึกษา ในด้านการศึกษา นักการศึกษาต่าง ยอมรับในคุณค่าของดนตรีว่าจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา พัชรา พุ่มพชาติ (2535) กล่าวว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ เกิดความสุขในชีวิต ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ เสียงดนตรี ที่เด็กชอบจะทำให้เด็กเกิดความสุขสนาน เพลิดเพลิน มีทัศนคติ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข ดังที่ Montello & Coon (1998) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการทำกลุ่มดนตรีบำบัดโดยการเล่นดนตรี และ การฟังเพลง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ในเด็กวัยรุ่นตอนต้นอายุ 11 - 14 ปี โดยการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง 16 คน ที่มีปัญหาการจัดการกับอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ไม่ดี ทนต่อความคับข้องใจได้ต่ำ มี

อาการซึมเศร้า เด็กวัยรุ่นตอนต้นที่มีพฤติกรรมมีปัญห าเข้ากลุ่มดนตรีบำบัดที่ใช้วิธีการฟังเพลง และกลุ่มที่ใช้วิธี เล่นดนตรีร่วมกับการพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเพลง ที่ฟัง และความรู้สึกของตัวเอง รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับชีวิต ของตนเอง สามารถบำบัดเด็กที่มีปัญหาการจัดการกับ ปัญหาทางอารมณ์ได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้ากลุ่ม

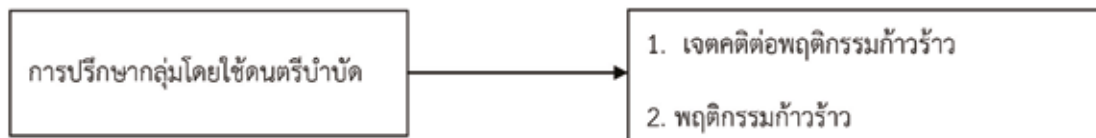
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นความ สำคัญในการศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรี บำบัดต่อเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ดนตรีที่นำมาใช้ในการบำบัดใช้เครื่องดนตรีประเภทเคาะ และการฟังเสียงดนตรีโดยพิชัย ปรัชญาอนุสรณ์ (2541) ได้ กล่าวถึงเทคนิค และประโยชน์ของการใช้กิจกรรมดนตรี บำบัด โดยที่การแสดงจังหวะโดยใช้เครื่องดนตรีประเภท เคาะจากเครื่องดนตรีและทำนอง มีทั้งจังหวะ ช้า - เร็ว ปานกลาง ดังค่อย ทำนองจังหวะของดนตรีจะช่วยให้เกิด สมาธิ ความจำ ลดความเครียดทางอารมณ์และจิตใจกับ บุคคลในกลุ่ม ตลอดจนได้รับการกระตุ้นให้กล้าแสดงออก โดยปฏิบัติกิจกรรมจังหวะของตนเอง และอารมณ์ของ จังหวะนั้น Seaward (1999) กล่าวว่า ดนตรีบำบัดคือ การใช้ดนตรีช่วยให้ผู้รับบริการเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะ สุขภาพร่างกายและอารมณ์ และมีประสบการณ์ในการ ใช้กระบวนการของจังหวะและเสียงที่แตกต่างกัน เพื่อ การเปลี่ยนแปลงร่างกายและอารมณ์ตนเอง ซึ่งเป็นอีก วิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิดการพัฒนาทางด้าน เจตคติ และพฤติกรรมที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรี บำบัดต่อเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรทดลองตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลของการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่อเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน ทำการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ 1 ภายใน และ 1 ระหว่างหน่วยทดลอง (One between one within subject design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 236 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอพนสนิมคมจังหวัดชลบุรีที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และแบบวัด พฤติกรรมก้าวร้าวมีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ตามลำดับ และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวตามวิธี

ของ Likert โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ครอบคลุม 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของลัทธิสายยศ (2543) ได้แก่ 1) ด้านสติปัญญา 2) ด้านความรู้สึกร่วม 3) ด้านพฤติกรรม รวมทั้งหมดมีจำนวน 12 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ มีอำนาจจำแนกระหว่าง .306 - .657 และมีค่าความเชื่อมั่น .897

2. แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวที่วัดด้านพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ รวมทั้งหมดมีจำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ มีอำนาจจำแนกระหว่าง .356- .601 และมีค่าความเชื่อมั่น .866

3. โปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัด ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ดนตรีที่นำมาใช้ในการบำบัดใช้เครื่องดนตรีประเภทเคาะ และการฟังเสียงดนตรี โดยการศึกษากลุ่มมีจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 - 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 วันมีรายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 - 2 ปฐมนิเทศและการสร้างสัมพันธภาพ

ครั้งที่ 3 - 7 การรับรู้ในตนเองทางด้านความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้น

ครั้งที่ 8 การรับรู้ถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ครั้งที่ 9 - 10 การสะท้อนความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อ
พฤติกรรม

ครั้งที่ 11 - 12 การวางแผนเป้าหมายในอนาคต
ยุติการให้การปรึกษา

วิธีรวบรวมข้อมูล

การทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนชาย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอ
พนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2558 ทำแบบ
วัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และแบบวัดพฤติกรรม
ก้าวร้าว ได้คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และ
คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่
75 ขึ้นไป จำนวน 30 คน สัมภาษณ์สอบถามความสมัคร
ใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 24 คนแล้วสุ่มเข้ากลุ่ม
(Random Assignment) เพื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม
คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน คะแนน
ที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และ
แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวในกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จะเป็น
คะแนนของระยะก่อนการทดลอง จากนั้นในวัน เวลา
และสถานที่กับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการ
ทดลอง และ อภิปรายกลุ่ม

2. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดกระบวนการ
การให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดให้กลุ่มตัวอย่าง
ทำแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และแบบวัด
พฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อเป็นคะแนนหลังการทดลอง

3. ระยะติดตามผล ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่ม
ทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรม
ก้าวร้าว และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวอีกครั้งหนึ่งหลัง
กระบวนการให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดผ่าน
ไป 2 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error of
measurement) สถิติสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม
และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated - Measures
Analysis of Variance : One Between - Subjects
Variable) การทดสอบผลย่อย (Simple Effects) เมื่อ
พบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่
ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls
Procedure)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของคะแนนเฉลี่ย
เจตคติ

	Source of variation	df	SS	MS	F
หลังการทดลอง	Between group	1	1944.00	1944.00	138.78*
	Within group	66	924.50	14.01	
ติดตามผล	Between group	1	1001.04	1001.04	71.46*
	Within group	66	924.50	14.01	

ปรับค่า df เป็น $F_{.05}(1,30) = 4.17$ * $p < .05$

จากตารางที่ 1 การทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง พบว่าในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลองคะแนนเฉลี่ยเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าว

	Source of variation	df	SS	MS	F
หลังการทดลอง	Between group	1	3850.67	3850.67	174.27*
	Within group	66	1458.33	22.10	
ติดตามผล	Between group	1	2380.04	2380.04	107.71*
	Within group	66	1458.33	22.10	

ปรับค่า df เป็น $F_{.05}(1,29) = 4.18 * p < .05$

จากตารางที่ 2 การทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง พบว่าในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลองคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls)

คะแนนเฉลี่ย	หลังการทดลอง	ติดตามผล	ก่อนการทดลอง
		23.67	26.67
หลังการทดลอง	23.67	3.00*	20.92*
ติดตามผล	26.67		17.92*
ก่อนการทดลอง	44.58		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยเจตคติของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สูงกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน - คูลส์(Newman - Keuls)

คะแนนเฉลี่ย		หลังการทดลอง	ติดตามผล	ก่อนการทดลอง
		44.42	47.42	75.08
หลังการทดลอง	44.42		3.00*	30.67*
ติดตามผล	47.42			27.67*
ก่อนการทดลอง	75.08			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สูงกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวระยะหลังการทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า ระยะหลังการทดลองทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติ และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน พบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติ และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัด เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตามที่ นวลลักษณ์ บุรณะกิติ (2549) ได้กล่าวถึง ดนตรีบำบัดสามารถนำไปช่วยเหลือผู้มีสติปัญญาด้อย โรคเครียด ผู้มีความผิดปกติทางอารมณ์ ความคิด และวัยรุ่นที่

ก้าวร้าวผิดปกติ ดังที่พิชัย ปรัชญานุสรณ์ (2541) ได้กล่าวถึงเทคนิค และประโยชน์ของการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัด โดยที่การแสดงจังหวะโดยใช้เครื่องดนตรีประเภทเคาะจากเครื่องดนตรีและทำนองมีทั้งจังหวะ ช้า - เร็ว ปานกลาง ดังค่อย ทำนองจังหวะของดนตรีจะช่วยให้เกิดสมาธิ ความจำลดความเครียดทางอารมณ์และจิตใจกับบุคคลในกลุ่ม ตลอดจนได้รับการกระตุ้นให้กล้าแสดงออก โดยปฏิบัติกิจกรรมจังหวะของตนเอง และอารมณ์ของจังหวะนั้นขณะที่กลุ่มควบคุมนั้นไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดจึงขาดโอกาสที่จะได้พัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้สึก และพฤติกรรม จึงทำให้กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดในระยะหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติ และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัด ดังที่บุษกร บิณฑสันต์ (2553) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก เด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง หรือเด็กที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้พบว่าการเล่นเครื่องดนตรีที่เหมาะสมก็จะช่วยให้เด็กได้ปลดปล่อย ระบายความรู้สึกกดค้างต่างๆ ที่อยู่ภายในออกมา การที่เด็กได้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์อย่างอิสระและเหมาะสม จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเข้าใจและถูกยอมรับจะช่วยลดการต่อต้านจากเด็ก

2. นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวระยะติดตามผลต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า ระยะก่อนการทดลองนักเรียนมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวสูง หลังจากรับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติ และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำลงมีความคงทนต่อเนื่องแม้เวลาผ่านไป 2 สัปดาห์หลังจากการทดลอง เนื่องจากนักเรียนรู้อาจจะนำความคิด และประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน นักเรียนเกิดกำลังใจที่ได้จากสมาชิกกลุ่มด้วยกัน ทำให้รู้สึกมีความหวัง และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นได้ นักเรียนรู้อาจจะนำดนตรีในชีวิตประจำวันที่นักเรียนได้ฟังไปปรับใช้โดยการสะท้อนความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักเรียนผ่านทางเสียงดนตรี ช่วยให้นักเรียนปลดปล่อยความรู้สึกต่างๆ ที่อยู่ภายในออกมา ดังที่พัชรา พุ่มพชาติ (2535) กล่าวว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสุขในชีวิต ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ เสียงดนตรีที่เด็กชอบจะทำให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินมีทัศนคติ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า วิธีการทดลอง ระยะเวลา และการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดสามารถช่วยทำให้เจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำลง โดยที่การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดสามารถสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การปรึกษากับสมาชิกกลุ่มและสมาชิกภายในกลุ่มก่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึก กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนเกิดการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับ การปรึกษา

กลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง ดังเช่นคำกล่าวของ สมาชิกกลุ่มที่ว่า “ผมต้องเปลี่ยนตนเองให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นให้ได้” ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวที่ต่ำลงมีดังนี้

1. การสร้างสัมพันธ์ภาพภายในกลุ่มระหว่างผู้ให้การปรึกษากับสมาชิกกลุ่ม และการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน เพราะการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีจะทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกอบอุ่นใจ ปลอดภัย และไว้วางใจ กล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึก กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังกิจกรรม “สร้างสัมพันธ์ภาพ” เป็นกิจกรรมที่ทำให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักกันมากขึ้น รู้จักในสิ่งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ยอมรับในความเหมือน และต่างกัน กล้าที่จะพูดคุยระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกัน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่รู้สึกกดดัน และรู้สึกสบายใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มขณะทำกิจกรรม มีความกระตือรือร้น และสนุกสนาน ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในกลุ่ม

2. ระหว่างการให้การปรึกษา สมาชิกกลุ่มมีความตั้งใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองที่เป็นอยู่ได้อย่างสมเหตุสมผล มีความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น ดังที่ไอลัง เฟ่งจินดา (2554) กล่าวถึงกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มว่ากระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้าใจ ยอมรับ และฝึกการค้นหาความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลของตนเองที่มีต่อสภาพการณ์ต่างๆ การหาวิธีการเปลี่ยนแปลงความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผลนั้นด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ ดังงานวิจัยของ Montello et. al (1998) ได้ศึกษาเรื่องผลของการทำกลุ่มดนตรีบำบัดโดยการเล่นดนตรีและการฟังเพลง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเด็กวัยรุ่นตอนต้นอายุ 11 -14 ปี โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 16 คน ที่มีปัญหาการจัดการกับอารมณ์การควบคุมอารมณ์ไม่ดี

ทนต่อความคับข้องใจได้ต่ำมีอาการซึมเศร้า เด็กวัยรุ่นตอนต้นที่มีพฤติกรรมมีปัญหาเข้ากลุ่มดนตรีบำบัดที่ใช้วิธีการฟังเพลง และกลุ่มที่ใช้วิธีเล่นดนตรีร่วมกับการพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเพลงที่ฟัง และความรู้สึกของตัวเอง รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง สามารถบำบัดเด็กที่มีปัญหา การจัดการกับปัญหาทางอารมณ์ได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้ากลุ่ม

4. นักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า ผลการให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดทำให้เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนต่ำลง การให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีส่วนทำให้เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวมีความคงทนต่อเนื่องแม้เวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ เนื่องจากนักเรียนเรียนรู้ที่จะนำความคิดนำประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน สมาชิกกลุ่มรับรู้ถึงพฤติกรรมของตนเอง และมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ หยกสิทธิชัยกุล (2552) กล่าวสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสสำรวจตนเอง สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น กล้าเผชิญปัญหา ยอมรับความเป็นจริงของชีวิต สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา เห็นอกเห็นใจกัน สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ที่จะนำความคิด ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปใช้เพื่อปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้น

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปได้ว่าผลการปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดต่อเจตคติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดมีเจตคติต่อพฤติกรรม

ก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับที่ต่ำลง ซึ่งเป็นผลดีในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการศึกษากรู่มโดยใช้ดนตรีบำบัด สามารถช่วยให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำลง ดังนั้นควรมีการนำโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดไปใช้เพื่อพัฒนานักเรียนในระดับชั้นอื่นให้มีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวที่ต่ำลง โดยการนำโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับวัย และระดับชั้น ตลอดจนผู้ที่จะนำโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดไปใช้ควรศึกษาการใช้โปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดให้มีความเข้าใจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดสามารถช่วยให้ผู้รับการศึกษามีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวที่ต่ำลง ดังนั้นจึงควรนำการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนประถมศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. การศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดสามารถช่วยให้ผู้รับการศึกษามีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำลง มีความคงทนต่อเนื่องแม้เวลาผ่านไป 2 สัปดาห์หลังจากการทดลอง ดังนั้นควรเพิ่มระยะเวลาในระยะติดตามผล เพื่อดูความคงทนของการศึกษากลุ่มโดยใช้ดนตรีบำบัดสามารถช่วยผู้รับการศึกษามีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นเช่นใดแม้ระยะเวลาผ่านไปมากกว่า 2 สัปดาห์

เอกสารอ้างอิง

- เจตินภา หัตถกิจโกศล. (2542). ดนตรีบำบัดสำหรับเด็กออทิสติก. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 1(1), 12-14.
- ชนิสรา ไกรสีห์. (2551). การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีเกสตัลท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลลักษณ์ บุรณะกิติ. (2549). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎี REBT และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎี REBT ร่วมกับดนตรีบำบัด ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษกร บิณฑสันต์. (2553). ดนตรีบำบัด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชัย ปรัชญาสุรณ. (2541). *ทฤษฎีดนตรีระดับเกรตลี*. กรุงเทพฯ: คอมแพคพรีนซ์.
- พัชรา พุ่มพชาติ. (2535). อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. *วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ*. 24(1), หน้า 31 - 41.
- พีรวงศ์ อุปราช. (2556). ความซาซนจากการเผชิญความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้: ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในชุมชนองค์ประกอบทางปัญญาทางอารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าว. *วารสารวิชาการ*, 6(11), หน้า 14 -36.
- รัตโนทัย พลับรูการ. (2551). *พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก*. กรุงเทพฯ: โฮลิสติกพับลิชชิง.
- ล้วน สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: โฮลิสติกพับลิชชิง.
- วันวิสาข์ หยกสิทธิชัยกุล. (2552). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงต่อความวิตกกังวลของพนักงานหน่วยกู้ภัย ณ จุดเกิดเหตุ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน. (2551). *รายงานสถิติประจำเดือน มกราคม - มิถุนายน ปี พ.ศ. 2551*. กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ.
- อุดมพร อมรธรรม. (2549). *ปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- อนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2554). *การปรึกษากลุ่ม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไอลิ่ง เฟงจินดา. (2554). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมที่มีต่อภูมิคุ้มกันตนเองของนักเรียนวัยรุ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 23(1), หน้า 201 - 215.
- Grinberg, I., Dawkins, M. P., & Fullilove, C. (2005). Adolescents at risk for violence : An initial validation of the life challenges questionnaire and risk assessment index. *Adolescence*, 40(159), 573-599.

Montello, L., Coon. E. E. (1998). Effect of active versus passive group music therapy on preadolescents with emotional, learning and behavioral disorder. *Journal of music therapy*, 1(35), 49-67.

Seaward, B. L. (1999). *Managing stress: Principles and strategies for health and Wellbeing*. London: JonesBartlett.

World Health Organization. (2002). *World report on violence and health*. Geneva: Switzerland.

วารสารศึกษาศาสตร์